

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХ ПОДОЛАННЯ КОРУПЦІЇ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У даній статті порушується проблема причини виникнення та шлях подолання корупції. Автор намагається здійснити оцінку появи і причини даного феномена, ним звертається увага на методи та принципи боротьби з проявами корупції. Україна має утворити власну базу для боротьби з корупцією.

Ключові слова: корупція, Іспанія, система попередження, Україна, Бразилія.

Abstract

This article deals with the problem of the cause and the way to overcome corruption. The author tries to assess the appearance and causes of this phenomenon, draws attention to the methods and principles of combating the manifestations of corruption. Ukraine has to set up its own base for combating corruption.

Keywords: corruption, Spain, warning system, Ukraine, Brazil..

Вступ

У 2017 році Україна здобула 30 балів зі 100 можливих у дослідженні Transparency International — Індекс сприйняття корупції (СРІ) і посіла 134 місце (зі 180 країн). Це на 1 бал більше та на 1 позицію вище, ніж у минулому році (29 балів, 131 місце зі 176 країн). Але в динаміці результати минулого року нижчі (1 бал проти 2) ніж у 2016 році.

Це пояснюється такими обставинами, як брак політичної волі керівництва країни до рішучої боротьби з корупцією та низький рівень довіри до українських судів та прокуратури. Також варто відмітити постійні законодавчі ініціативи парламенту, які загрожують новоствореній антикорупційній інфраструктурі. Як результат, корупція залишається для бізнесу та звичайних громадян однією з головних проблем [1].

Метою роботи є дослідження ефективних методів боротьби з цією проблемою в інших країнах.

Результати дослідження

Визначення терміну корупції можна знайти у статті 1 закону України «Про запобігання корупції» редакції від 31.08.2018. Згідно до цієї статті корупція — це використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей. Звичайно, зловживати владою в особистих інтересах можна по різному. Наприклад, можна не відвідувати роботу і продовжувати отримувати зарплату з коштів платників податків. Але від цього корупціонером лінивий державний службовець не стає. На нашу думку, більш точно визначення корупції — це викрадення бюджетних коштів особами при владі, а також це політичний патронаж заснований на ренто орієнтованій поведінці ближнього кола людей.

Негативний вплив корупції вбачається у;

- 1) підриві чесної конкуренції і наступний ріст цін;
- 2) економічній нестабільності, в умовах якої зменшується попит на ведення бізнесу, інвестування, інновацій;

- 3) спотворення системи мотивацій, коли майбутні професійні кадри відмовляються займатись продуктивною працею, копіюючи поведінку існуючих робітників.

У результаті підривається суспільна довіра до держави, ріст соціальної нерівності і злочинності та делегітимізація держави, політичні і соціальні потрясіння

З іншого боку, при наявності особливих факторів, в деяких країнах ці негативні впливи відсутні, незважаючи на високий рівень корупції. Наприклад, Південна Корея, країна яка не є економічним карликом, і ріст економіки якої продовжує зростати. Цю ситуацію назвали азіатським парадоксом — вікові традиції кланових відносин допомагають зросту економіки. Це можна пояснити тим, що країни Азії мають занадто зрегульовані правові інститути економіки, і тому обхід цих систем економить час та ресурси, і як наслідок останні десятиліття прослідковується економічний бум, таких країн як Китай [2].

Проте такі відносини неможливі в Україні, наша держава постійно активно намагається зменшити вплив бюрократії, шляхом полегшеного надання адміністративних та соціальних послуг, наприклад, відкриття «прозорих офісів», також спрощенням оподаткування малого бізнесу.

Тому наша країна не зможе вжитись з існуючою корупцією, і для її подолання потрібно вжити деяких методів. Наприклад, один з шляхів подолання, боротися з причинами корупції, для цього дослідники з вищої школи економіки іспанського університету Вальядоліди створили першу в світі систему раннього попередження корупції. В Іспанії корупція сповільнює ріст економіки і заважає боротись з наслідками економічної кризи. Система дозволяє передбачити ще не здійснену дію корупції, вона працює з наступними типами даних [3]:

- 1) публікаціями ЗМІ про арешти та кримінальні справи;
- 2) судово зведеннями;
- 3) офіційною статистикою співробітників силового міністерства та судів.

Автори системи використали базу найбільш авторитетної газети Іспанії «EL MUNDO», журналісти якої з початку двохтисячних років вели докладний звіт всіх кримінальних справ у країні, що дійшли до суду [4]. Далі розробники системи взяли спеціальний алгоритм машинного навчання, карти Кохонена, що самостійно організуються. Цей алгоритм стійкий до зашумлених даних, швидко навчається, а результати відображає у вигляді зручних двохмірних карт. В підсумку, вийшла карта рівня корупції по всім провінціям. Дослідники створили таблицю макроекономічних показників, які можна об'єднати у п'ять категорій:

- 1) бюджетний баланс;
- 2) рівень заборгованостей;
- 3) економічний зріст;
- 4) робоча сила;
- 5) політичні фактори [5].

І застосували до них тест Шапіро-Уїлка (критерій для перевірки статистичних гіпотез), потім отримані результати автори поєднали з картою рівня корупції, пропустили через карти Кохонена. Дослідники виявили, що вірогідність перетворення державного службовця в корупціонера, залежить від наступних показників:

- 1) податки на нерухомість;
- 2) зросту економіки;
- 3) зросту кількості не фінансових компаній і закладів, що приймають вклади;
- 4) 4) час, протягом якого при владі керує одна політична партія.

Тобто, дана система може попереджати, в яких показниках і у яких регіонах, можуть виникнути корупційні скандали, суспільству ж залишається лише проконтролювати і посилити покарання за хабарі в цій сфері.

Спеціалісти з теоретичної фізики державного університету Марінгі, почали опрацьовувати матеріали по усім корупційним скандалам в ЗМІ, за останні двадцять сім років. Вони почали систематизувати зв'язки, які виникали між особами що були замішані в один і тих самих корупційних

скандалах. Дослідники побудували динамічну мережу, по якій у подальшому можна виявляти майбутні зв'язки між учасниками корупціонерних мереж

Також слід не забувати, що система лише попереджує майбутні злочини, але прямо зараз існують державні службовці, які вже мають за собою не один корупційний злочин. В майбутньому за такими людьми слід встановити суворий контроль, і прослідкувати усі їх контакти, тому що існує велика вірогідність того що незабаром їх оточення також може почати брати хабарі. Дослідники виявили що корупційні скандали збігаються з виборчими циклами в країні [6]. Виявилось, що лише деякі, тісно пов'язані між собою особи, домінують в мережі, але структура змінюється як тільки змінюється склад уряду і за допомогою певних алгоритмів можна передбачити зв'язки між тими людьми, між якими до цього зв'язків не було.

Висновки

Підсумовуючи вище вказане можна наголосити, що не можна просто за допомогою систем та методів які працюють в будь-якій країні, використавши їх критичні показники побороти причини що викликають корупцію. Для цього Україна, насамперед, потрібне небажання суспільства жити в такій країні, діюча система законодавства, в якій будуть наявні справедливі закони та буде змога їх оперативного впровадження і звичайно власна база даних та проведення дослідів стосовно наших регіонів та людей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Індекс сприйняття корупції [Електронний ресурс] // Transparency International Україна. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://goo.gl/hjhYv5>.
2. Сумский В. В. Движение на восход [Електронний ресурс] / Виктор Владимирович Сумский // Независимая. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://goo.gl/3YsNqJ>.
3. J. López-Iturriaga F. Predicting Public Corruption with Neural Networks: An Analysis of Spanish Provinces [Електронний ресурс] / Félix J. López-Iturriaga // School of Business and Economics. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://goo.gl/fwXXqt>.
4. NOVOA O. El mapa de la corrupción en España [Електронний ресурс] / O. NOVOA, V. RAMÍREZ, M. LEY // EL MUNDO. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://goo.gl/kRfyj8>.
5. Ribeiro H. The dynamical structure of political corruption networks [Електронний ресурс] / H. Ribeiro, A. Luiz – Режим доступу до ресурсу: <https://arxiv.org/pdf/1801.01869.pdf>.
6. Корнієнко В. О. Політичний ідеал як проблема вибору [Текст] / В. О. Корнієнко // Людина і політика : український соціально-гуманітарний журнал. — 2001. — № 2. — С. 139-150.

Вернік Ірина Володимирівна — студентка групи I-156, факультет Комп'ютерних систем та автоматики, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: vernik.iryana@gmail.com

Похило Ірина Даніїлівна— кандидат політичних наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, м. Вінниця, e-mail: irinapohilo@gmail.com

Vernik Iryna — Faculty of Computer systems and automatics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email : vernik.iryana@gmail.com .

Iryna Pokhylo – Candidate of Political Sciences, Associate Professor of Department of Social and Political Sciences, the city of Vinnitsa, e-mail: irinapohilo@gmail.com